

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060202

DOM
2022-05-25
Stockholm

Mål nr
P 5945-21

Sid 1 (4)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-04-27 i mål nr P 4629-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. Jan Fredriksson
Hästskovägen 17
511 56 Kinna

2. Richard Karlsson
Hästskovägen 16
511 56 Kinna

Motparter

1. Hi3G Access AB, 556593-4899
c/o Trampp AB
Löparevägen 1
294 39 Sölvesborg

2. Plan- och byggnadsnämnden i Marks kommun
511 80 Kinna

SAKEN

Bygglov för telemast och teknikbod på fastigheten Kinna 24:125 i Marks kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1806716

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Jan Fredriksson och **Richard Karlsson** har yrkat att bygglovets för mast och teknikbod ska upphävas.

Hi3G Access AB och **Plan- och byggnadsnämnden i Marks kommun** har motsatt sig yrkandet.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Jan Fredriksson och **Richard Karlsson** har anfört i huvudsak detsamma som i underinstanserna, sammanfattningsvis bl.a. följande. Ett beviljat bygglov urholkar sakägares möjligheter. Underlaget är otillräckligt och innehåller godtyckligt utvalda alternativa lokaliseringar. Teknikutveckling för hantering av radioskugga borde beaktas. Det borde finnas andra lokaliseringar. Varför andra lokaliseringar inte skulle vara möjliga är inte klarlagt. En samlokalisering bör ske i den befintliga masten som finns 55 meter från den aktuella masten. Detaljplanen anger allmän plats, park. Det rör sig om en plats med historiska lämningar såsom vattenreservoar och lämning från luftvärnskanon. Området används för lek och rekreation.

Hi3G Access AB har fört fram i huvudsak detsamma som i underinstanserna, sammanfattningsvis bl.a. följande. Ansökan, kompletteringar och yttranden uppfyller de krav som rimligen kan ställas. Det bakomliggande utredningsarbetet har förtydligats ytterligare under den pågående prövningen. Omständigheterna har hela tiden varit desamma. Det är orimligt att kräva att bolaget ska lägga fram alla bakomliggande styrande faktorer om tusentals basstationers placering. En sådan redovisning skulle dessutom innehålla information som inte är offentlig. Utredningen måste vara rimlig och motsvara krav i plan- och bygglagen och senare praxis gällande redovisning av utredning om förhållanden kring vald lokalisering. Bolaget har i Mark- och miljööverdomstolen gett in uppgifter om några alternativa placeringar med motiveringar om varför dessa är sämre.

Plan- och byggnadsnämnden i Marks kommun har vidhållit att det finns förutsättningar att bevilja ansökan om bygglov, att åtgärden får anses vara en liten avvikelse från detaljplanen och att det inte föreligger betydande olägenhet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Bolaget vill uppföra den trettio meter höga masten och teknikboden inom ett område som enligt detaljplanen ska användas som parkmark. Det finns inget samband mellan byggnadsverken och den markanvändning som föreskrivs i planen. Byggnadsverken kommer dessutom placeras i ett grönområde som används för rekreation förhållandevis nära bostadsfastigheter. Masten kommer att vara väl synlig för flera av de boende i området. Med hänsyn till detta är det inte fråga om en liten avvikelse från detaljplanen (se 9 kap. 30 § första stycket 2 och 31 b § 1 plan- och bygglagen (2010:900) samt NJA 2020 s. 786).

När genomförandetiden för en detaljplan har gått ut får emellertid bygglov ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen, om åtgärden är förenlig med detaljplanens övergripande syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse (se 9 kap. 31 c § 1 plan- och bygglagen och NJA 2020 s. 786 p. 15).

Väl fungerande trådlös telekommunikation är av stor betydelse för ett bostadsområde. Det finns inte skäl att ifrågasätta bolagets bedömning att den valda placeringen skulle bidra till detta. Mot denna bakgrund får åtgärden anses förenlig med planens syfte. Anläggningar för trådlös telekommunikation får även normalt anses tillgodose ett allmänt intresse. På ett allmänt plan finns det således förutsättningar att bevilja ansökan om bygglov.

Den aktuella masten – en trettio meter hög fackverkskonstruktion utan stag – kommer att placeras ungefär fyrtio meter från de närmaste bostadsfastigheterna. Klagandena har bl.a. anfört att masten kommer att upplevas som påträngande om den placeras så pass nära deras fastigheter.

Placering av ett byggnadsverk får inte ske så att det kan medföra en sådan påverkan på omgivningen som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt (se 2 kap. 9 § plan- och bygglagen).

Med hänsyn till mastens höjd och det förhållandevis stora avståndet till bostadsfastigheterna kan den olägenhet som masten eventuellt innebär i vart fall inte anses betydande (jfr RÅ 2010 ref. 62). Mark- och miljööverdomstolen anser sammantaget att det finns förutsättningar att bevilja bygglov. Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Mikael Hagelroth, tekniska rådet Mats Kager samt hovrättsrådet Henrik Jonsson, referent.

Föredragande har varit Richard Bexelius.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-04-27
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr P 4629-20

Klagande

1. Anita Fredriksson
Hästskovägen 17
511 56 Kinna

2. Jan Fredriksson
adress som 1.

3. Angelica Karlsson
Hästskovägen 16
511 56 Kinna

4. Karlsson Richard
adress som 3.

5. Magnus Widén
Hästskovägen 8
511 56 Kinna

Motparter

1. Hi3G Access AB, 556593-4899
Box 7012
121 07 Stockholm

2. Plan- och byggnadsnämnden i Marks kommun
511 80 Kinna

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut 2020-10-14 i ärende nr 403-30846-2020, se bilaga 1

SAKEN

bygglov för nybyggnad av mast och teknikbod på fastigheten Mark Kinna 24:125

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet, dvs. ändrar inte länsstyrelsens beslut.

Dok.Id 509979

Postadress
Box 1070
462 28 Vänerns borg

Besöksadress
Hamngatan 6

Telefon
0521-27 02 00

E-post: mmd.vanersborg@dom.se
www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Plan- och byggnadsnämnden i Kinna kommun beviljade den 17 juni 2020 (§ 81/2020, dnr 2020.193 235) med stöd av 9 kap. 31 c § plan-och bygglagen (2010:900; PBL) bygglov för nybyggnad av en 30 meter hög mast och en teknikbod på fastigheten Mark Kinna 24:125. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Västra Götalands län av Anita Fredriksson, Jan Fredriksson, Lars Johansson, Richard Karlsson, Angelica Karlsson, Carl-Axel Frisk, Magnus Widén och Britt-Marie Widén. Länsstyrelsen avlog deras överklagande i beslut den 14 oktober 2020.

YRKANDEN M.M.

Anita Fredriksson, Jan Fredriksson, Richard Karlsson, Angelica Karlsson och Magnus Widén har yrkat att meddelat bygglov för mast och en teknikbod ska upphävas. De har anfört bl.a. följande till utveckling av sin talan.

De är gränsgrannar och/eller särskilt påverkade närboende. Beslutet försätter dem i ett rättsosäkert läge. Det saknas tillräcklig information till grund för bygglovets beviljande. Avvägningen mellan detaljplanens syfte, bygglovsansökan och motstående intressen har hanterats stokastiskt och är därmed ej möjlig att förstå eller acceptera.

En mast och den verksamhet för vilken masten reses kan i vissa sammanhang utgöra ett allmänintresse av stor betydelse. Samtidigt ligger det i samhällets intresse att denna slags verksamhet etableras först när så är tydligt påkallat, samt att verksamheten etableras på så vis att målen om minsta möjliga miljöpåverkan och mesta möjliga samhällsnytta allt jämt kan uppnås. Etablering ska även ske med rimlig hänsyn till enskildas intressen.

Boverket betonar att en bygglovsprocess är en demokratisk process och att lov ej ska beviljas allt för lättvindigt bara för det att en verksamhet är av stort allmänintresse. Det är här märkligt hur lättvindigt projektören fått gehör för sitt anförande att verksamheten skulle innebära en mindre avvikelser från områdesbestämmelserna i den för fastigheten gällande detaljplanen. En detaljplan vars bestämmelser de facto anger allmän plats, park. Åtgärderna är inte förenliga med den i planen angivna

markanvändningen. Bestämmelserna om hushållning med markområden i 3 och 4 kap. miljöbalken 1 - 8 §§ ska tillämpas, bl.a. 3 kap. 6 § varav framgår att behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter särskilt ska beaktas.

Det är rimligt att ställa frågan om när en avvikelse ska ses som mindre samt vad som är skäligt för närboende att tåla. Redan idag förekommer en existerande mast, endast 55 meter från den planerade masten. Båda masterna (24 resp. 30 meter höga) skulle dessutom hamna så nära tomtgräns (mindre än 40 meter) att de, utan att någon kan invända mot detta, tillsammans skulle upplevas som påtagligt påträngande. Hur många master det är rimligt att någon ska tåla i sin närhet.

Det saknas tillräckligt utförlig motivering till varför en mast är nödvändig vid den för bygglovet aktuella lokaliseringen. I bygglovsansökan saknas faktaunderlag som styrker detta. Detta är nödvändigt för att kunna förstå och bedöma projektörens uppgifter om att så skulle vara fallet. Vad projektören betonat är att den mast de önskar uppföra även skulle kunna komma till användning för samförläggning av ytterligare utrustning än den för vilken masten nu reses. Detta utgör näppeligen ett samhällligt intresse och att det istället ska betraktas för vad det är - projektörens enskilda affärsintresse.

Att de alternativa lokaliseringarna projektören presenterat avfärdas mer som ett kortfattat konstaterande, än genom att projektören presenterar en saklig utredning, gör det även synnerligen märkligt att även länsstyrelsen i sin bedömning endast anger att den inte anser att det finns anledning att misstro denna bedömning. MÖD har genom dom i mål nr P 10659-18 skärpt kraven på utredning av alternativa placeringar av telemaster. MÖD anger att det här tydligt att det som regel ska krävas att den som ansöker om bygglov för en telemast på mark som ej planlagts för detta ändamål ska presentera en utredning om möjliga alternativa placeringar. Projektören har här endast presenterat är lokaliseringar som projektören ej anser möjliga. Att det inte skulle finnas några möjliga platser för alternativ lokalisering måste anses helt orimligt.

DOMSKÄL

Gällande bestämmelser framgår i allt väsentligt av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen anser att det saknas skäl att ifrågasätta behovet av mast och teknikbod på den aktuella platsen.

Det har framförts invändningar mot att såväl kommunen som länsstyrelsen har saknat tillräckligt underlag till grund för att bevilja bygglov. Domstolen har gått igenom utredningen i målet och bedömer att de handlingar som legat till grund för och framgår av kommunens beslut har varit tillräckliga. Det finns inte skäl att upphäva bygglov på denna grund.

I likhet med länsstyrelsen bedömer Mark- och miljödomstolen att ansökt åtgärd får anses förenlig med syftet med gällande detaljplan samt att fråga får anses vara om en s.k. liten planavvikelse (9 kap. 31 b§ plan- och bygglagen (2010:900; PBL) och ett sådant allmänt intresse som avses i 9 kap. 31 c § PBL. Åtgärden kan inte anses innebära betydande olägenhet för klagandena. Mark- och miljödomstolen instämmer således i länsstyrelsens bedömning och skäl. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 18 maj 2021

Göran Stenman

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Göran Stenman, ordförande, och tekniska rådet Helena Carling Föredragande har varit beredningsjuristen Henrik Jansson.

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Rättsenheten

Klagande
(delgivning)

Beslut
2020-10-14

Diarienummer
403-30846-2020

Sida
1(10)

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R4

INKOM: 2020-10-30
MÅLNR: P 4629-20
AKTBIL: 3

Anita Fredriksson
Jan Fredriksson
Hästskovägen 17
511 56 Kinna

Lars Johansson
Hästskovägen 6
511 56 Kinna

Richard Karlsson
Angelica Karlsson
Hästskovägen 16
511 56 Kinna

Carl-Axel Frisk
Hästskovägen 13
511 56 Kinna

Magnus Widén
Britt-Marie Widén
Hästskovägen 8
511 56 Kinna

Motpart

Hi3G Access AB
Box 7012
121 07 Stockholm

Överklagande av beslut om beviljat bygglov för nybyggnad av mast och teknikbod på fastigheten Kinna 24:125 i Marks kommun

Beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandena.

Beskrivning av ärendet

Plan- och byggnadsnämnden i Kinna kommun (nämnden) beslutade den 17 juni 2020 (§ 81/2020, dnr 2020.193 235) att bevilja bygglov för nybyggnad av en 30 meter hög mast och en teknikbod. Bygglovets beviljas med stöd av 9 kap. 31 c § plan-och bygglagen (2010:900), PBL. Av beslutet framgår bland annat följande.

Ärendet avser bygglov för ett fackverkstorn med tillhörande teknikbod på fastigheten Kinna 24:125. Fastigheten omfattas av detaljplan som vann laga kraft den 20 oktober 1971. Enligt områdesbestämmelserna i detaljplanen är markanvändningen allmän plats, park.

Som motivering av beslutet anförs i huvudsak följande.

För fastigheten gäller detaljplan som vann laga kraft den 20 oktober 1971. Markanvändningen är allmän plats, park.

Användningen park bör tillämpas för grönområden som kräver skötsel och till viss del är anlagda. I användningen ingår även komplement för parkens användning. Park inrymmer all gängse slag av parkanläggningar. Gång- och cykelvägar, planteringar, mindre lekplatser, bollplaner och kiosker. Allmän platsmark får endast tillfälligt upplåtas för enskilt ändamål till exempel konserter.

Vald lokalisering är högt belägen mellan Hästskovägen och Kinnaströmsgatan. Lokaliseringen utgörs av en höjdsträckning med blandskog. Närmsta bebyggda fastighet ligger på 37 meters avstånd och inom 100 meter finns 14 enbostadshus. 50 meter norr om önskad placering finns ett befintligt torn som har funnits sedan många år tillbaka.

Ärendet har remitterats till miljöenheten och, Swedavia Airports som tillstyrker. Ärendet har även remitterats till Försvarsmakten. Inget svar har inkommit från Försvarsmakten så bedömningen är att Försvarsmakten tillstyrker.

Berörda sakägare har fått möjlighet att yttra sig.

En rad fastighetsägare har i ett samlat dokument avstyrkt byggnation. De framför bland annat att det påverkar landskapsbilden, närmiljön och ökad oro över hälsan. Deras närmiljö kommer påtagligt att påverkas negativt både visuellt och för utevistelsen. Skogsområdet är en plats för lek och rekreation som dagligen brukas. De uppmanar till samlokalisering i den befintliga masten. Två master i deras närområde kan orsaka hälsokonsekvenser.

Sökanden har inkommit med ett bemötande. De bedömer att åtgärden utgör en liten avvikelse. Åtgärden avviker från den tillåtna markanvändningen men åtgärden är inte en privatisering för den enskilde utan för ett allmännyttigt ändamål. Masten utgör en del av det internationella nätet för elektronisk kommunikation. Masten och teknikboden kommer uppta 8 kvm av marken men bedöms inte inskränka på ett sådant vis att nyttjandet av området förhindras. Det finns gott om plats för lek och rekreation även om masten och teknikboden uppförs.

Masten och teknikboden kan ha en negativ inverkan på omgivningen och på det visuella intrycket. Masten kommer att synas i omgivningen och på långt avstånd eftersom den kommer att sträcka sig över befintliga trädkronor. För

de boende omkring aktuellt område kommer masten också att synas. Dock är aktuell placering på en höjdsträckning mellan villaområdena i ett skogsparti med mestadels tallar, buskar och sly. Bedömningen är att masten kan komma att kännas högre än 30 meter för de boende men samtidigt dold på grund av höjdsträckningen och träden.

Sökanden har undersökt möjligheten till samlokalisering men fått besked att den befintliga masten är fullt utnyttjad. Anläggningen är inte heller möjlig att anpassa för att erbjuda inplacering.

Sökandes utredning på alternativ lokalisering gav att det inte finns annan placering som är bättre lämpad. Anläggningen behöver samverka med omkringliggande redan uppförda och planerade anläggningar. Kinnas topografi ställer höga krav på placeringen. En höjd skymmer utbredningen av signalerna vilka kan orsaka radioskugga. Detta behöver minimeras för att klara standardkravställningen.

Enligt Världshälsoorganisationen och Strålsäkerhetsmyndigheten finns inga behov av skyddszoner kring master och teknikbodar. Trots att centrala myndigheter bedömer att strålning från basstationer och master inte innebär någon risk ur strålningssynpunkt upplever många människor en stark oro för att strålningen kan inverka på deras hälsa. I aktuellt ärende finns ett större antal bostäder belägna inom en radie av 200 meter. Då en mobilmast redan finns etablerad sedan många år tillbaka bedömer nämnden att oron inte nämnvärt ökar med ytterligare en mast.

3,4 meter upp i masten kommer ett klätterhinder installeras för att hindra barn och andra människor att klättra upp i masten.

Ansökan berör inga kända naturvårdsobjekt.

Nämnden bedömer att åtgärden uppfyller kraven i 2 kap. 1, 2 och 5 § PBL.

Nämndens bedömning är att åtgärden uppfyller kraven i 9 kap. 31 c § PBL som anger att efter det att genomförandetiden för en detaljplan har gått ut får bygglov utöver vad som följer av 31 b § ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen, om åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller allmänt intresse.

Anita och Jan Fredriksson, Lars Johansson, Richard och Angelica Karlsson, Carl-Axel Frisk samt Magnus och Britt-Marie Widén (klagandena) har överklagat nämndens beslut och yrkar att det upphävs. Klaganden anför bland annat följande.

De menar att beslutet tagits utan skälig hänsyn till den sammantagna beslutsgrunden. De menar vidare att nämnden beviljat lov för en verksamhet som skulle kunna tillgodoses på ett för ändamålet och i linje med förekommande lagstiftning jämte motstående intressen mer ändamålsenligt vis.

De utgör gränsgrannar och/eller särskilt påverkade närboende. De inkom redan i ett tidigt skede med yttrande om att verksamheten endast bör förverkligas genom samförläggning. Samförläggning var även deras huvudsakliga yrkande då de inkom med yttrande till kommunens handläggare.

De anser att den tjänsteskrivelse som legat till grund för beslut i ärendet på ett felaktigt vis beskrivit kontentan av deras yrkande. Detta genom att det av tjänsteskrivelsen inte framgår att samförläggning utgjorde det primära yrkandet samt att deras huvudsakliga argument till varför samförläggning bör tillämpas inte omnämns eller kommenterats i tjänsteskrivelsen. De vill därför även i denna överklagan påtala att den verksamhet som sökanden avser bedriva genom den planerade nyetableringen på ett mer ändamålsenligt vis kan genomföras genom samförläggning till den redan idag existerande mastens lokalisering, 55 meter norr om den planerade nyetableringen. Detta jämte det att den kostnad som skulle följa av ombyggnad eller ersättning av den befintliga masten, ställt i relation till kostnaden för en nyetablering, rimligen inte bör överskrida vad sökanden ska anses tåla.

De menar vidare att sökanden inte kommit med någon tillfredsställande redogörelse till varför samförläggning inte skulle gå att tillämpa i detta fall. De menar vidare att sökanden i sitt bemötande av deras yttrande istället för att besvara frågeställningen om samförläggning, på ett derangerat och till del missvisande vis, uppehållit sig vid andra sakfrågor än de som skulle behöva besvaras för att fastställa huruvida samförläggning utgör ett alternativ som sökanden skäligen bör beakta.

De noterar även att sökanden redan i den inledande delen av sitt bemötande anger att den aktuella bygglovsprövningen är av "hinderskaraktär" (ett begrepp för vilket de inte finner någon legaldefinition) och menar att om det inte finns något hinder i lag ska bygglov beviljas. Samtidigt lyfter sökanden fram att PBL anger att en avvägning ska göras mellan allmänna och enskilda intressen. Sökanden menar därefter att de gör bedömningen att något i lag föreskrivet hinder för bygglovets beviljande inte föreligger. De vill påpeka att det redan av 2 kap. 2 och 3 §§ PBL framgår hur en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen ska göras och att detta utgör rättslig grund för bedömningen av hinder. Det vill säga att det inte är sökandens bedömning av detta som ett beslut ska grundas på. Det bör även noteras att sökanden inte heller gett någon motivering till sin bedömning.

De vill även erinra om att det i 2 kap. 2 § PBL framgår att bestämmelserna om hushållning med markområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken, MB, ska tillämpas.

Av 3 kap. 6 § MB framgår att behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter särskilt ska beaktas.

Den planerade åtgärden innebär negativ påverkan för möjligheter till rekreation samt i form av visuell påverkan och negativ upplevelse av ytterligare en mast i deras direkta närhet.

Det är i ärendet rimligt att ställa frågan om när en avvikelse ska ses som mindre. Ärendet omfattar ett avgränsat och tätbebyggt område där det redan idag förekommer en avvikelse från de områdesbestämmelser som detaljplanen föreskriver. Detta genom en redan existerande mast, endast 55 meter från den planerade masten. Båda masterna skulle dessutom hamna så nära deras tomtmark att de, utan att någon kan invända mot detta, skulle uppleva dessa som påträngande. Hur många master det är rimligt att de ska tåla? Var går gränsen? Vad har de att förhålla sig till när de överklagar, samt på vilka grunder ska de kunna få rätt i sin klagan?

En mast och den verksamhet för vilken masten reses må utgöra ett allmänintresse av stor betydelse. Detta har även de i sitt yttrande inför nämndens avgörande gett medhåll till. Samtidigt ligger det så väl i deras som samhällets intresse att denna slags verksamhet etableras på så vis att målen om minsta möjliga miljöpåverkan och mesta möjliga samhällsnytta alltjämt kan uppnås. Därför menar de att en ny mast som även hyser sökandens verksamhet i den existerande mastens ställe samt på den existerande mastens lokalisering utgör ett alternativ som måste beaktas.

När det gäller sökanden resonemang kring alternativ lokalisering samt argument att den existerande masten redan är fullt utnyttjad så kan de inte förstå att detta ger skäl för beviljande av bygglov. Inte ens med åberopandet av verksamhetens allmänintresse. Detta då alternativet att bygga om eller bygga en ny mast på den befintliga mastens lokalisering rimligtvis måste vara tekniskt möjlig. De förstår inte heller syftet eller värdet av den utläggning som sökanden gör kring samförläggning i mer avlägsna placerade master, särskilt inte då även en lekman kan förstå att dessa mer avlägsna lokaliseringar av orsaker så som topografi, risk för radioskugga jämte hur många abonnenter som en given uttagspunkt kan bära skulle kunna utgöra hinder för väldigt många alternativa lokaliseringar.

Avslutningsvis vill de också nämna att de såväl som sökanden självfallet utgår ifrån att en prövning enligt PBL inte ska utgöra en politisk prövning. Detta kommer av saken och varför sökanden lyfte detta i sin skrivelse får stå för denne. Likväl är det värt att notera att Boverket betonar att en bygglovsprocess är en demokratisk process och att lov ej ska beviljas allt för lättvindigt bara för det att en verksamhet är av stort allmänintresse. Sker så blir det nämligen inte fråga om en demokratisk prövning utan en prövning där argument som just allmänintresse och mindre avvikelser per se leder till lov för en viss verksamhet. Ska sådana argument tillmätas den rättsliga kraft de är avsedda att medföra så ska de också vara tydligt motiverade och förekommande alternativ vilka även de uppfylla just det allmänna intresset ej vara rimliga för utföraren att tåla. I annat fall uppstår per definition ett rättsosäkert läge och möjligheten att föra övriga intressens talan går då om intet.

De menar därför att verksamheten i detta fall endast kan anses uppfylla de intentioner och krav som lagstiftarna och de kan ha och ställa såvida kostnaden för alternativet är utom vad som kan ses som rimligt i proportion till verksamhetens syfte och mål.

Motivering till beslutet

Bestämmelser som beslutet grundas på

Fastigheten Kinna 24:125 omfattas av stadsplan. Stadsplan gäller som detaljplan. Av detaljplanen framgår att aktuellt område utgör allmän plats, park.

Enligt 9 kap. 30 § PBL ska bygglov ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser
  - a) överensstämmer med detaljplanen, eller
  - b) avviker från detaljplanen men avvikelsen har godtagits vid en tidigare bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),
2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,
3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och
4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9–11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Om åtgärden är en sådan ändring av en byggnad som avses i 2 § första stycket 3 b eller c, ska bygglov ges även om fastigheten eller byggnaden inte uppfyller kraven i första stycket 1.

Av 9 kap. 31 b § PBL framgår att bygglov i vissa fall får ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen om avvikelsen är förenlig med detaljplanens syfte. Ytterligare förutsättning är att avvikelsen är liten eller att åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska användas på ett ändamålsenligt sätt.

I 9 kap. 31 c § PBL anges att efter det att genomförandetiden för en detaljplan har gått ut får bygglov utöver vad som följer av 31 b § ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen, om åtgärden

1. är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse, eller
2. innebär en sådan annan användning av mark eller vatten som utgör ett lämpligt komplement till den användning som har bestämts i detaljplanen.

Vad som avses med att åtgärden tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse eller innebär en sådan annan användning av mark eller vatten som utgör ett lämpligt komplement till den användning som har bestämts i detaljplanen exemplifieras i förarbetena till PBL (prop.

2013/14:126 s. 182 ff.), bl.a. uttrycks följande. Med ett *allmänt intresse* avses att byggnaden eller anläggningen ska vara till nytta för samhället eller en bredare allmänhet. Likafullt ska åtgärden vara förenlig med detaljplanens övergripande syfte. Det kan t.ex. vara frågan om att medge väderskydd vid hållplatser, kiosker, toaletter, små förråd och transformatorstationer på olika allmänna platser. Motsvarande avvikelser bör även vara möjliga inom kvartersmark som används för olika offentliga verksamheter, t.ex. mark som i en detaljplan är avsedd att användas för friluftsliv, idrott, kultur, skola, hamnverksamhet eller större parkeringar.

Av 2 kap. 1 § PBL följer att vid prövning av frågor enligt denna lag ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen.

Av 2 kap. 9 § PBL följer att byggnadsverk ska placeras och utformas så att dess avsedda användning inte innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller på annat sätt innebär betydande olägenhet för omgivningen. För att en olägenhet inte ska vara acceptabel krävs att den är av kvalificerat slag.

Länsstyrelsens bedömning

Frågan i ärendet är om det finns förutsättningar att ge bygglov för uppförande av en mast och en teknikbod på den avsedda platsen.

Åtgärderna ska uppföras inom område som är planlagd som område för allmän plats, park. Åtgärderna är alltså inte förenliga med den i planen angivna markanvändningen.

Genomförandetiden för planen har gått ut.

Av planhandlingarna kan inte utläsas några särskilda värden för den aktuella marken och på platsen finns sedan tidigare en mast. Detaljplanens syfte är att ta fram villatomter.

Utbyggnaden av infrastruktur för mobil kommunikation är ett allmänt intresse som enligt praxis många gånger kan motivera bygglov för mobilmaster och andra anläggningar på mark som är detaljplanlagt för andra ändamål (se t.ex. RÅ 2002 ref. 63 samt MÖD:s domar den 26 mars 2015 i mål nr P 9535-14, den 14 juni 2016 i mål nr P 11236-15, den 16 juni 2016 i mål nr P 7907-15 och den 7 oktober 2017 i mål nr P 1489-16). Domstolarna har i dessa fall gjort en avvägning mellan de intressen som talar för åtgärden och de motstående enskilda eller allmänna intressen som skyddas av PBL eller annan lagstiftning. I det sistnämnda avgörandet uttalade MÖD även att de enskilda sakägarnas invändningar om att det inte fanns tillräcklig utredning i frågan om bland annat alternativa placeringar av en telemast inte kunde påverka domstolens bedömning att den lovsökta åtgärden avsåg ett allmännyttigt ändamål.

MÖD har dock i en nyligen meddelad dom i mål nr P 10659-18 ändrat sin ståndpunkt avseende vilka krav som kan ställas på utredning av alternativa placeringar av telemaster och uttalat följande.

”För att det allmänna intresset av väl fungerande telekommunikationer ska kunna tillgodoses utan att det kommunala planmonopolet onödigtvis urholkas, bör det enligt Mark- och miljööverdomstolen som regel krävas att den som ansöker om bygglov för en telemast etc. på mark som inte är planlagd för detta ändamål presenterar utredning om möjliga alternativa placeringar. En sådan utredning gör det möjligt att väga det allmänna intresset av telekommunikation mot det allmänna intresset av att upprätthålla den markanvändning som föreskrivs i detaljplanen (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 7 oktober 2015 i mål nr P 469-15). Det överensstämmer också väl med regleringen i 2 kap. 2 § PBL, där det föreskrivs att prövningen i ärenden om lov ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet läge och behov.”

Domstolen uttalade även att: ”Vilken typ av utredning som kan krävas och hur omfattande den behöver vara får bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.”

Den aktuella masten och teknikboden kommer att uppta en begränsad yta varför Länsstyrelsen inte anser att den kan komma att begränsa möjligheterna till rekreation i området. Masten och teknikboden är visserligen tänkta att placeras på en höjd men områdets vegetation medför att mastens påverkan på omgivningen blir begränsad.

Som framgår ovan anser Länsstyrelsen inte att de planerade åtgärderna påverkar den planerade markanvändningen i någon större omfattning. Länsstyrelsen bedömer att åtgärderna är förenliga med detaljplanens övergripande syfte. Som ytterligare förutsättning för att bygglov ska kunna ges gäller dock att åtgärdernas placering på allmänplatsmark kan bedömas som en liten avvikelse enligt 9 kap. 31 b § PBL eller att åtgärden tillgodoser ett allmänt intresse enligt 9 kap. 31 c § PBL. Enligt resonemanget i den ovan nämnda domen, P 10659-18, bör det visas att det inte finns några andra alternativa platser eller lösningar och att det därmed föreligger ett allmänintresse av att uppföra åtgärderna just på den aktuella platsen för att avvikelserna ska kunna godtas enligt någon av bestämmelserna.

Länsstyrelsen anser att det inte finns anledning att ifrågasätta bolagets uppgifter om att det finns ett behov av att öka täckningen och kapaciteten i det elektroniska kommunikationsnätet i området. Av handlingarna i ärendet framgår att valet av placering är gjord utifrån de radiomässiga behoven, villkoren och begränsningarna sett utifrån hur anläggningen ska verka tillsammans med det redan befintliga radionätet. Enligt uppgift från sökanden är det inte möjligt att samlokalisera anläggningen med den redan befintliga masten då anläggningen är fullt utnyttjad och inte möjlig att anpassa för att erbjuda samlokalisering. Kinnsas topografi ställer höga krav

på placeringen. En höjd skymmer utbredningen av signalerna vilka kan orsaka radioskugga. Detta behöver minimeras för att klara standardkravställningen. Enligt sökanden ger utredningen av området att det inte finns annan placering som på något sätt skulle vara bättre lämpad än den nu valda. Länsstyrelsen finner inte anledning att misstro denna bedömning och anser att den utredning som vidtagits är tillräcklig för att visa att mobilmasten och teknikboden måste uppföras på den sökta platsen för att det allmänna intresset av en fungerande mobil telekommunikation ska tillgodoses. Under sådana förutsättningar anser Länsstyrelsen att den planerade åtgärden tillgodoser ett allmänt intresse. Som framgår ovan anser Länsstyrelsen dessutom att åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte. Bygglöven kan därför ges med stöd av 9 kap. 31 c § PBL.

Det har inte framkommit något som kan anses utgöra en betydande olägenhet för klagandena.

Vid en avvägning mellan enskilda intressen och det allmänna intresset av att placera en mast och teknikbod på den aktuella platsen anser Länsstyrelsen att det allmänna intresset väger tyngre.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan ska överklagandena avslås.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjurist Susanna Bruhn med länsjurist Anna Roslund som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

pbn@mark.se

Du kan överklaga beslutet

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver skicka e-post som är större än 25 MB. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen. Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, exempelvis en kommunal nämnd, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.